

než rok střílelo. Nebyla vykácena celá vymezená plocha, zůstalo zde několik menších ostrůvků a pruhů vzrostlého lesa. Ten byl od okolního lesa oddělen širokým odlesněným pruhem, protipožárním průsekem. Dopadová plocha byla ponechána v podstatě přirozenému vývoji, a tak v částech, kde byl dopad dělostřelecké munice méně intenzivní, tedy především v jižní části území, začala znovu přirozeně zarůstat. Tyto plochy s mohutnými osamocenými smrkami dnes připomínají některé vrcholové partie Šumavy (např. Medvědí horu). Protipožární průsek kolem celé dopadové plochy byl před několika lety obnoven. K lokálním požárům porostů během cvičné střelby docházelo poměrně často, což přispívalo k vývoji zcela nového ekosystému. Při globálním odlesnění převážně již kulturních smrčín byl extrémně kyselý substrát kambrických slepenců splavován a degradován působením srážek, větru a mrazu. Vznikla zde proto druhově chudá společenstva s převládajícím vřesem. V kráterech po vybuchlé munici se však akumuluje větší množství vody a vytvářejí se naopak společenstva vázaná na zvýšený výskyt vody.

Rozhled:

Nejlepší rozhled je z výběžku Toka, který je od nejvyššího bodu vzdálen 600 metrů severovýchodním směrem. Výběžek tvoří jakýsi předvrchol Toka, je porostlý pouze vřesem, dosahuje nadmořské výšky 855 m a místně bývá nazýván „Kupole“. Výhled zahrnuje úhel přibližně 180 stupňů. Při zvláště dobré viditelnosti spatříme na severovýchodě těsně nad lesem pásma Krušných hor s nejvyšším Klínovcem (1 244 m), severně pak vyvřelé kupy Českého středohoří s nejvyšší Milešovkou (837 m), více vpravo stolový Říp (455 m) a dále izolované kupy Bezdězu (604 m), Ralska (696 m) a Ještědu (1 012 m). Pokud máme výjimečné štěstí na dobrou viditelnost, rozeznáme na severovýchodě nad zježenou hradbou pražských sídlišť i hřebeny Krkonoš, vzdálené 180 km. Východním a jihovýchodním směrem splývají v nekonečných vlnách pásma středo- i jihočeských pahorkatin a Českomoravské vrchoviny. Na jihojihovýchodě můžeme mezi stromy dalekohledem spatřit čtyři chladičské věže jaderné elektrárny Temelín s typickými oblaky vodní páry, za nimi spíše jen tušíme pásma Novohradských hor. Výhledu jižním směrem brání vrcholky stromů.

Díky odlesněné ploše dohlédneme i k patě brdských lesů s množstvím obcí. Město Příbram je skryto za hřebenem Třemošné, viditelný je jen průmyslový okraj s vysokými komíny. Severovýchodním směrem se táhnou jednotlivé brdské hřebeny. Nejbližší je hřeben Brda – Sádka (s věží) – Klouček a vlevo od něj skalnaté Jinecké hřebeny. Téměř za Brdou vystupuje vrcholak Plešivce, za Sádkou a Kloučkem pak vrch Písek (s věží), za ním Studený vrch a další brdské hřebeny. Dalekohledem rozeznáme i věž na posledním brdském kopci Cukráku.

Zatopené ústí dědičné štoly Chlumčanského dolu

Červeném vrchu otevřen kamenolom. Často v Brdech narazíme na lesní cesty vysypané červeným šterkem. Materiál pochází právě z tohoto lomu, neboť se zde každoročně vytěží 20–30 tisíc tun kameniva. Do roku 2001, kdy ho převzala Správa služeb Mirošov, spadal pod Lesní správu Nepomuk. Ve vytěžené části lomu při jeho jižním okraji probíhá postupná rekultivace.

Číčov

Vysoko položená ves (560 m) Číčov leží v mělkém údolí potoka Bojovky asi 6 km východně od Spáleného Poříčí. Tato šestilánová ves byla

Číčov č. p. 41 – roubená chalupa s pavláčkou a lomenicovým štítem

zřejmě založena ve 13. století kolonizační činností rozvětveného rodu Buziců, kteří zde patrně měli jedno ze svých sídel. Název v minulosti kolísal mezi „Čěčov“ a „Číčovo“. Podle jazykovědců vychází název ze staročeského „Čiečov“, což znamená „Číčův dvůr“. První zpráva z roku 1272 zmiňuje část Číčova jako majetek chotěšovského kláštera. V roce 1352 stál již nad vsí kostel sv. Filipa a Jakuba. Tato jednolodní gotická stavba s trojboce uzavřeným presbytářem je doplněna věží při jižním boku a předsíní před západním průčelím. V presbytáři jsou zachována hrotitá okna se zbytky profilace. Pravoúhlý gotický sedlový portál vedoucí

Kostel sv. Filipa a Jakuba v Číčově

do předsíně zde byl osazen druhotně. Plochostropý interiér lodi odděluje od presbytáře vítězný oblouk profilovaný hruškovcem, zachováno je též gotické sanktuárium. Do sakristie pod věží s valenou klenbou se vstupuje rovněž gotickým portálem. Část kostelního mobiliáře pochází z barokního období, převažuje však zařízení novorenesanční z 19. století. Obdélnou svažitou náves lemují novodobě upravené statky, ve středu vsi jsou při potoce zachovány roubené chalupy. Cenné je rovněž č. p. 41 s pavláčkou a lomenicovým štítem, vysazeným na krakorcích.

Od roku 1360 jsou jmenováni vladykové z Číčova, například roku 1383 byl patronem zdejšího kostela Protiva z Číčova. Na počátku 16. století byla ves spojena s Těnovicemi a jako součást tohoto statku připadla roku 1721 ke Spálenému Poříčí.

Podle „daňového přiznání“ z roku 1615 byla ve vsi jedna selská, devět chalupnických a pět zahradnických usedlostí. O 100 let později je zapsán i panský mlýn a krčma. V roce 1677 postihl Číčov rozsáhlý požár, který zničil většinu usedlostí. Vesnice však dále rostla a na konci 18. století zde stálo již 35 domů. V roce 1838 pak žilo v Číčově ve 43 domech 302 obyvatel (včetně dvou židovských rodin), stál zde mlýn, škola i hospoda. Na konci 19. století bylo v Číčově napočítáno 69 domů a 434 obyvatel. Pak jejich počet klesl téměř o třetinu, především vlivem vystěhovalectví do Ameriky. Dnes zde žije kolem dvou set obyvatel a stojí téměř stovka domů, z nichž je však více než třetina rekreačních.

Dominikální Paseky pod hřebenem Slonovce

pak byly osudy vsi trvale spojeny (viz **Drahlín**). V roce 2001 žilo v obci 155 obyvatel. Uprostřed obce stojí vedle výklenkové kapličky, doplněné prostou zvoničkou, mohutná lípa (viz **Pasecká lípa (památný strom)**).

Drahlín

Ves je rozložena na svazích vrchu Sádka (709 m) 9 km severozápadně od Příbrami v nadmořské výšce 510–580 metrů. Její jméno bylo snad odvozeno od slova „draha“, označujícího kamenité pozemky vhodné pro pastvu dobytka. Podle jiného výkladu z osobního jména Draha. V centru Drahlína, západně od fotbalového hřiště, se nachází terénní pozůstatky opevnění tvrze, místními nazývané „Hradiště“. V roce 1920 bylo místo upraveno na parčík, nazývaný oficiálně „Komenského sady“, dnes je místo opět zpustlé a zarostlé. Tvrziště je oválné, s vnějšími rozměry 65 x 55 metrů, jádro obklopoval val a příkop. V roce 1324 zde „seděl“ vladyka Heřman z Drahlína. Roku 1390 byl Drahlín součástí statku Liteň. V roce 1413 zakoupili drahlínskou tvrz Dobeš z Tmáně a Zdeněk z Podmokel. Tvrz poté ztratila svou funkci a brzy zanikla. Od roku 1533 se Drahlín připomíná již jen jako součást hlubošského panství. Před třicetiletou válkou patřilo panství Vtelenským z Vtelna. Za účast ve stavovském povstání jim však byla polovina majetku zkonfiskována. Od roku 1623 náleželo panství Bechyňům z Lažan, dále pak Račínům z Račina (viz **Dominikální Paseky**) nebo Ottingen-Wallersteinům. Po třicetileté válce zůstalo v Drahlíně šest sedláků a osm chalupníků a ves tedy válkou kupodivu příliš postižena nebyla. Příjmení drahlínských osadníků zapsaná v katastru z roku 1713 (Šrámek, Charvát, Strniště, Bílek, Bečvář, Holý, Plecítý, Uhlíř, Veselý, Neubauer) nacházíme na Příbramsku i dnes.

Drahlín pod vrchem Sádka

V 18. století vlastnili hlubošské panství s Drahlínem opět Bechyňové z Lažan, poté Hochbergové z Hennersdorfu, jejichž poslední potomek dal panství do loterie, z které je vykoupil kníže Schonberg-Waldenburg v roce 1816. V roce 1835 se hlubošské panství stává majetkem hraběte Ludvíka de Pourtales.

Významnou událostí v životě obce bylo zřízení školy v chalupě Jana Beneše v roce 1870, kterému pak obec platila roční nájem 400 zlatých. Od té doby již děti nemusely docházet do 4 km vzdálené obce Hluboš. V roce 1874 postihl obec velký požár založený pasákem Václavem Macegickou, který se tak chtěl pomstít hospodáři Matěji Kohoutovi. Při požáru lehlo popelem osm usedlostí, obec se však z neštěstí brzy vzpamatovala. V roce 1879 se Drahlín společně se sousedním Sádkem odtrhly od Hluboše a zvolily si vlastního starostu. Počátkem 20. století se obce rozdělily na dvě samostatné.

Těsně před první světovou válkou žilo v Drahlíně 849 osob. Ve dvacátých letech odešla část obyvatel za prací do měst, a tak bylo v obci při sčítání v roce 1932 napočítáno obyvatel o něco méně (734). Stále se zde ale užívaly čtyři hospody, tři obchody se smíšeným zbožím, dva řezníci, dva ševci, dvě švadleny, dvě trafiky, krejčí a truhlář.

Po druhé světové válce odliv lidí pokračoval, řada z nich odešla do vysídlených oblastí v pohraničí či do prudce se rozvíjejících průmyslových měst, zejména do Příbrami, Kladna či Prahy, takže v roce 1952 měla obec již jen 488 obyvatel. V roce 1981 klesl počet obyvatel na 431 a škola byla už o dva roky dříve kvůli malému počtu žáků uzavřena. V posledním období počet obyvatel díky nové zástavbě a dobré dostupnosti města Příbrami opět roste; dnes jich zde trvale žije již 521. Součástí obce je i západně položený Malý Drahlín. Okolní louky jsou chráněny jako evropsky významná lokalita (viz **Louky u Drahlína (přírodní památka)**).

Melmatěj kolem roku 1910

pak byl nazýván „Matěj“ a zkomolením vzniklo současné jméno Melmatěj. Později byly u mlýna postaveny další budovy – roubená hájovna, u silnice zájezdni hospoda „U Melmatěje“ a roku 1908 také patrová budova penzionu. Mlýn byl roku 1923 zbořen, hájovna vyhořela o pět let později, zájezdni hospoda nepřečkala konec druhé světové války. Na louce u Melmatěje pořádali po první světové válce plzeňští skauti letní tábory. Poslední se konal roku 1928, následujícího roku již nebyl pozemek skautům propůjčen.

Milcův kříž

Poblíž chaty Roubenky stojí železný kříž na kamenném soklu. Bývá nazýván „Milcův“ a podle tradice připomíná zaměstnance arcibiskupského velkostatku Josefa Milce, který zde měl roku 1896 zahynout při střetu s pytláky. Josef Milec byl lesní dělník ze Zadních Hutí č. p. 3, kde žil s manželkou Marií od svých 20 let. Zemřel skutečně „v lese“ dne 7. ledna 1896 ve svých 38 letech, ale podle vyšetřovací komise c. k. okresního soudu v Březnici bylo příčinou

smrti „vykrvácení následkem poranění při kácení dříví“, jak praví zápis ve starorožmitálské matrice zemřelých. „Byl mrtev dřívě, než byl kněz přivolán,“ píše se dále.

Mirošov

Mirošov, původně ves, dnes významné město, leží na západním okraji Brd, sedm kilometrů jihovýchodně od Rokycan.

Ves snad obdržela pojmenování po prvním či významném osadníkovi jménem Miroš, což je zkratka jména Miroslav. Patřila původně k hrádku Dvořci a ke hradu Drštce (Ronšperku). Poprvé se s Mirošovem setkáváme roku 1366, kdy rytíř Dobrohost z Ronšperka daroval dominikánskému a minoritskému klášteru v Plzni plat ze zdejších tří poddanských dvorů (120 grošů ročně). Mniši za to měli každoročně sloužit čtyři zádušní mše, za něj a za jeho otce. Roku 1400 plzeňští dominikáni dostali v Mirošově další roční plat od dvou poddaných; Otíka a Vavřince Řešetáře, který jim daroval Vilém ze Žďáru (u Blovic). Mnichům tedy do husitských válek náležely výnosy z pěti selských dvorů. Roku 1409 postoupil Zdeněk

Mirošovské náměstí kolem roku 1900

z Dvořce vdově po Zbyňkovi z Dvořce jiné poddanské dvory s platy v Mirošově a Skočicích, na nichž měla zřejmě zapsáno své věno. Vdova Kateřina ze Sedlíkovic hned roku 1410 tento majetek prodala svému druhému manželovi Oldřichovi z Říčan.

V roce 1454 byl hrad Drštka s vesnicemi Mirošovem a Skočicemi prohlášen za královskou odumřel a král tento majetek daroval Oldřichovi z Rakové a z Radyně (viz **Drštka**). Později byl Mirošov přikoupen k rožmitálskému panství, u kterého je zmíněn roku 1544. Zadlužené panství bylo v držení věřitelů, od nichž je vykoupil v letech 1550–1555 Florián Gryspek z Gryspachu. Po jeho smrti roku 1588 se dědici o rozsáhlý zanechaný majetek rozdělili. Od rožmitálského panství byly odděleny vsi na západní straně Brd (včetně Mirošova) a přiděleny jako podíl na dědictví jednomu z Floriánových synů, Ferdinandu Gryspekovi. Ten

po hraběti Hanuši Kolovratovi, majiteli rozsáhlého březnického panství, které zasahovalo až pod Třemšín, právě k této jedli. Uchla po zásahu bleskem v roce 1916, kdy měla ve výši prsou obvod kmene 425 cm. Dnes už na Třemšíně žádný tak mohutný strom nenajdeme.

Zkušební betonové desky na CP Brda

Při plánování výstavby československého pohraničního opevnění neměli naši projektanti dostatek zkušeností s odolností betonu vůči ostřelování. Byla sice přejata francouzská konstrukční data, ale ředitelství opevňovacích prací rozhodlo o zkouškách s vlastním materiálem, a to jak stavebním, tak dělostřeleckým. Proto byly na přelomu léta podzimu roku 1935 v Brdech na cílové ploše Brda (Baština) vybetonovány masivní zkušební betonové desky silné od 1,5 do 3,5 metru. Desky pak byly ve dnech 12. až 15. listopadu zkušebně ostřelovány těžkými děly včetně moždíře vz. 18 ráže 210 mm a těžkého moždíře ráže 305 mm. Střelb se účastnila vojenská i politická elita státu. Výsledky zkoušek však z hlediska odolnosti materiálu zcela zklamaly. Nedostatky byly tak zásadní, že bylo rozhodnuto o výstavbě celého zkušebního srubu (viz **Zkušební pěchotní srub CE (Jordán)**).

Jedna z řad zkušebních betonových desek

Poškozené zkušební desky dodnes stojí v severní (spodní) části cílové plochy Brda. Jsou soustředěny do mírného půlkruhu ve dvou řadách za sebou a jsou kruhového tvaru o průměru cca 3 až 4 metry. Na zadní straně jsou podepřeny dvěma betonovými křídly, avšak některé desky mají místo křídel zemní násep či jednu jedinou masivní podpěru.

Zkušební pěchotní srub CE (Jordán)

Po nepřilíš povzbudivých výsledcích ostřelování betonových desek (viz **Zkušební betonové desky na CP Brda**) v roce 1935 bylo rozhodnuto o výstavbě skutečného pěchotního srubu, který by sloužil veškerým zkouškám, a to jak pokusným ostřelováním, tak především zkouškám

Pěchotní srub „Jordán“ si zahrál ve filmu *Obecná škola*

vyvíjeného pevnostního materiálu. Výstavbu provedla pražská Litická akciová společnost za 884 000 Kč, vlastní betonáž novou vylepšenou technologií proběhla během osmi květnových dnů roku 1936. Je zajímavé, že v té době se už několik měsíců stavělo těžké opevnění u Moravské Ostravy. Brdský objekt byl postaven jako jednostranný jednokřídový pěchotní srub v odolnosti II. V oficiálních dokumentech byl nazýván „zkušební pěchotní srub CE“, ale dnes je většinou používáno označení podle cílové plochy, tedy „Jordán“. Stavební řešení srubu bylo poněkud netypické a odlišovalo se od podobných bojových objektů vyrůstajících v té době na severní hranici státu.

Zkoušky vnitřního vybavení a zbraní započaly na jaře 1937. Z protitankového kanonu ráže 4,7 cm spráženého s těžkým kulometem se střílelo na cílovou plochu Brda. Počátkem léta bylo přistoupeno ke zkoušce odolnosti srubu, která se skládala z ostřelování objektu různými zbraněmi. Začínalo se od menších ráží (kulometry, protitankový kanon, polní děla) pro případ, že by výsledky ostřelování nebyly uspokojivé. Vyvrcholením byla střelba na strop objektu moždířem nejtěžší ráže 305 mm, vyrobeným v plzeňské Škodovce. Střílelo se ze vzdálenosti přes osm kilometrů, stropní deska o síle 1,9 metru však minovým granátům odolala. Krátce poté byl objekt opraven a až do září 1938 využíván k výcviku speciálních pevnostních jednotek. Osádku srubu tvořil desátník, tři svobodníci a 18 vojáků.

V letech válečných a krátce po osvobození utrpěl pěchotní srub další šrámy. Na konci čtyřicátých let byl v troskách; na několika místech byla proražena čelní stěna a provalena část stropu. V roce 1948 byl ale opraven, k dalším významným stavebním úpravám došlo na konci šedesátých let. V roce 1958 bylo rozhodnuto o zařazení nové protitankové zbraně do výzbroje těžkých pohraničních opevnění a jako první byla zkoušena ve srubu na Jordánu.